

EDUCACIÓ PRIMÀRIA

DESCOBERTA DEL CONJUNT MAURI

LA POBLA DE SEGUR

Generalitat de Catalunya
Departament d'Educació
Centre de Recursos Pedagògics del Pallars Jussà

Autores

M. Teresa Sabarich Moyes
Maria Tohà Dòria

Col·laboradors en l'aplicació d'aquest material

Professors del CEIP Raiers. La Pobla de Segur

Ramon Enric Guimó Casanovas
Carmen Monter Domenech

Grup d'alumnes

CEIP Raiers. 6è de primària. Curs 2002-2003

Correcció ortogràfica

Sílvia Romero

Edita

Generalitat de Catalunya
Departament d'Educació
Centre de Recursos Pedagògics del Pallars Jussà

Tremp, febrer de 2004

Dipòsit Legal: L-235-2004

ÍNDIX

Introducció	3
--------------------------	----------

Material de consulta

I. Ramon Mauri i Arnalot, propietari i constructor del Conjunt Mauri	5
II. Elements que constitueixen el Conjunt Mauri.....	6
III. Casa Mauri	7
IV. Molí de l'Oli de Sant Josep	11
V. Garatge i edifici del paller i quadres. L'era.	12
VI. Configuració urbanística. Els jardins.....	12
VII. Glossari.....	15
VIII. Bibliografia.....	16
IX. Galeria d'imatges	17

Activitats didàctiques

Abans de la visita	23
Itinerari pel Conjunt Mauri	28
Després de la visita	35

INTRODUCCIÓ

El material didàctic *Descoberta del Conjunt Mauri* pretén atansar a la població escolar un dels elements més importants del patrimoni arquitectònic del Pallars Jussà, el Conjunt Mauri de la Pobla de Segur. La construcció principal d'aquest conjunt arquitectònic, la Casa Mauri, és un dels edificis més emblemàtics de la comarca tant per la seva bellesa estètica com pel seu valor artístic.

La finalitat d'aquest material és guiar l'alumne en l'observació dels components arquitectònics i decoratius del Conjunt, descobrint la munió d'elements que donen a la Casa Mauri la seva singularitat, particularment els seus mosaics i fer-lo gaudir amb aquest estudi.

En general, està pensat per ser utilitzat amb alumnes de cicle superior de primària tot i que permet adaptar-se a alumnes de primer cicle d'ESO.

Està estructurat en tres parts:

El **Material de consulta** realitza un apropament històric i artístic als elements que configuren aquest Conjunt, ja siguin els edificis o els elements urbanístics que el defineixen com a tal. Inclou una *galeria d'imatges* per facilitar els treballs previs i posteriors a la visita.

Les **Activitats didàctiques** s'estructuren en tres blocs:

- *Activitats prèvies a la visita* amb un treball introductori de preparació.
- *Activitats durant la visita*: Es proposa la realització d'un itinerari amb un seguit d'activitats que acompanyin i enriqueixin l'observació de la multitud de detalls que amaguen els diferents elements constructius i decoratius del conjunt i en especial en la Casa Mauri.
- *Activitats posteriors a la visita*: Tenen un plantejament lúdic. Són bàsicament activitats de reflexió i síntesi a través d'aquells elements que l'alumne ha pogut observar durant la visita.

La **Guia didàctica**, en format CD-Rom, inclou les orientacions metodològiques per desenvolupar la proposta, així com el solucionari de les activitats didàctiques.

Esperem que aquesta proposta didàctica contribueixi a què els alumnes aprenguin a respectar i valorar el patrimoni històricoartístic de la nostra comarca i compreguin la importància de la seva conservació.

Material de consulta

I. RAMON MAURI I ARNALOT, PROPIETARI I CONSTRUCTOR DEL CONJUNT MAURI

El Conjunt Mauri va ser construït pel seu propietari, Ramon Mauri i Arnalot, personatge de singular importància en la història poblatana de principis del segle XX.

Ramon Mauri i Arnalot va néixer a la Pobla de Segur l'any 1851. Es va casar dues vegades i va tenir cinc fills.

Paleta de professió, en la seva joventut va participar en la Segona Guerra Carlina on va establir una gran amistat amb en Juan Vázquez de Mella, un influent polític conservador de l'època, a qui va salvar la vida mentre eren al front.

Anys més tard, Mauri, davant la manca de feina, va deixar la Pobla i s'instal·la a Madrid on va fer una important fortuna. El seu amic li va donar entrada en l'alta societat madrilenya. Es va establir com a constructor i va agafar fama per la introducció a Madrid del tipus d'escala "de volta catalana" o volta de maó de pla, un sistema de construcció que consistia en voltes fetes amb un sostre de maons posats de pla, de gran resistència i molt lleugeres.

L'any 1889 va tornar a la Pobla i encetà un període de construcció d'importants edificis, el que actualment s'anomena Conjunt Mauri, que canviaran la fisonomia del poble i li donaran una personalitat pròpia.

Aquestes obres donaran feina a molta gent en una època en què el treball escassejava i, per tant, les famílies sovint patien problemes econòmics. Molts dels vilatants van participar en la construcció d'aquest Conjunt, ja que Mauri donava feina a tothom qui li'n demanava. Els jornals, que es pagaven a vuit rals, ell els pagava espontàniament a deu. D'altra banda comprava a les dones petits *còdols* de riu, pagant un ral per cada corbillo de

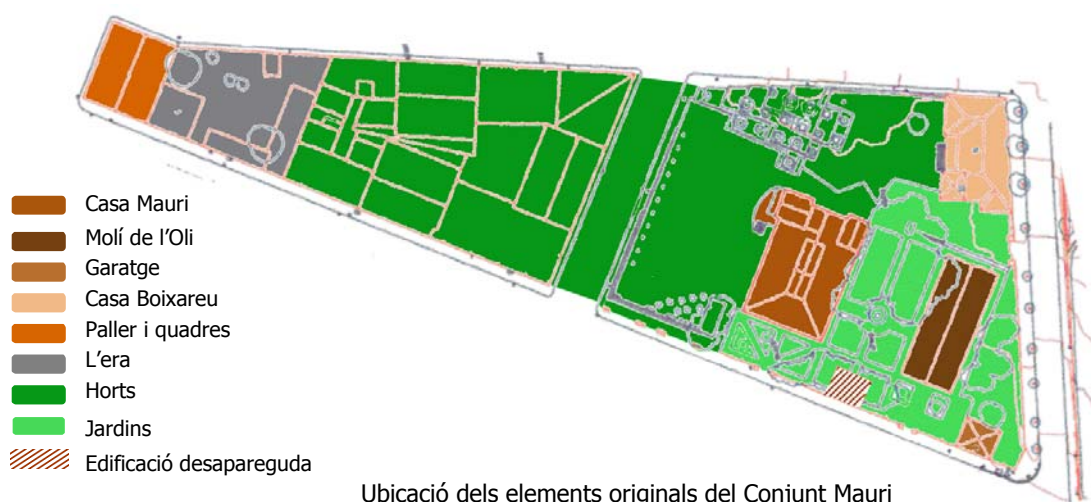
Ramon Mauri i Arnalot

còdols que li portaven (*un corbillo era una mena de cistell de vímet que feien servir per dur la roba*) d'aquesta manera contribuïa a la millora de les economies familiars dels poblatans. Aquests *còdols* eren els que posteriorment emprava com a revestiment en molts dels elements del conjunt.

Durant aquesta època, Mauri gaudia d'una posició socioeconòmica excel·lent. Per al seu pla d'obres va encarregar diferents treballs a dos dels artistes més importants del *modernisme*, moviment cultural que es desenvolupava en els cercles socials més importants de la Barcelona d'aquell temps. Es tracta del *mosaïcista* i decorador Lluís Bru i de l'escultor Josep Llimona.

La personalitat de Mauri estava caracteritzada pel seu profund sentiment religiós i pel seu comportament peculiar lligat a la seva gran fortuna. En destacava, però, la seva manera de ser, generosa i caritativa.

A partir de 1910 a causa de diferents circumstàncies adverses va anar perdent la seva fortuna, la qual ja no va poder tornar a refer. A principis dels anys 20 Ramon Mauri va deixar Madrid i es traslladà a Barcelona on va morir l'any 1928, als 77 anys.

Ubicació dels elements originals del Conjunt Mauri

II. ELEMENTS QUE CONSTITUEIXEN EL CONJUNT MAURI

El Conjunt Mauri és un conjunt arquitectònic d'edificis civils d'estètica modernista construït entre 1903 i 1907 pel seu propietari Ramon Mauri i Arnalot. Està situat entre els carrers Verdaguer, Pirineus i Bellavia de la Pobla de Segur. El constitueixen els següents elements:

- **La Casa Mauri**, principal edificació del Conjunt, actual seu de l'ajuntament, on destaquen els mosaics.

- **El Molí de l'Oli**, rehabilitat i reconstruït per a centre cultural polivalent. En la façana destaca una escultura de Sant Josep, obra de l'escultor modernista Josep Llimona. Actualment, davant del Molí de l'Oli hi ha exposat un canvi de vies que hi va ser col·locat durant l'any 2001 en el marc dels actes de celebració del 50è aniversari de l'arribada del tren a la població

- **L'antic garatge**, on s'ubica actualment l'Oficina d'Informació i Turisme.

En un primer moment hi havia una altra edificació gairebé idèntica al garatge que franquejava el molí per l'altra banda.

- **L'edifici del paller i les quadres i l'era**, ubicats a l'actual casa Casanova, a 150 metres de la Casa Mauri.

- **Jardins**, es conserven els jardins situats al voltant de la casa per la banda nord i est. Actualment en aquesta zona s'hi ha erigit un monument al General Moragues.

- **Horts**, ja desapareguts. Ocupaven l'espai dels jardins fins a la paret de l'era. S'estenien en els terrenys que ara ocupa l'actual plaça de la Vila i altres construccions posteriors.

Cap als anys 40, en la zona dels horts pel costat de ponent de la casa, el nou propietari del conjunt, un important empresari de la fusta de la Pobla, hi va començar a construir un habitatge que va quedar inacabat.

- 1 Plaça Ajuntament
- 2 Façana Avinguda Verdaguer
- 3 Façana dels jardins
- 4 Torres
- 5 Vestíbul
- 6 Jardins
- 7 Molí de l'Oli i Garatge
- 8 Murs i portes

Plànol de detall del Conjunt Mauri

III. CASA MAURI

Va ser construïda de 1905 a 1907, per ser utilitzada com a habitatge per la família durant les seves estades a la Pobla.

És un edifici format per un cos principal de planta rectangular i dues torres quadrangulars de diferents alçades, adossades per la banda de ponent a les cantonades d'aquest cos principal.

Originàriament, la torre més alta que era la torre de l'escala, situada a la banda sud, estava coronada per una *cúpula*. En l'actualitat la rematen uns *merlets* de forma ovalada relligats amb uns originals braços, tot recobert de petits còdols de riu. Hi destaquen també unes *gàrgoles* de mosaic amb forma de rèptils. L'altra torre, amb una obertura circular on hi havia una esplèndida *rosassa* de vitralls, albergava la capella particular, avui ja desapareguda, de la família.

La Casa Mauri és una mena de palauet d'estil propi amb marcades influències modernistes sobretot pel que fa a la seva singular decoració.

LA CASA MAURI, EXEMPLE DE MODERNISME RURAL

És un exemple de l'extensió que pren el modernisme en zones allunyades al nucli principal del moviment, amb un plantejament de modernisme rural. En l'edifici s'observen un seguit d'elements que el doten de singular importància en el marc d'aquest corrent artístic:

- ◆ Riquesa i detallisme en la decoració. Cal destacar el treball acurat de cada element decoratiu, carregat de detalls. Aquests elements tenen un gran protagonisme en el conjunt de la construcció ja que es

Vista general de la Casa Mauri

troben concentrats en la part superior de les façanes i en les finestres i balcons.

- ◆ Utilització dels materials de construcció amb una finalitat *estètica*. Els elements decoratius són els mateixos materials de construcció: pedres, (*còdols, pigals, pedra tosca, carreus*, etc.) maons, ceràmica, ferro, fusta, vidre, etc.

- ◆ Importància dels elements de la natura en la decoració de l'edifici. S'hi veuen representats diferents animals així com elements diversos del món vegetal.

- ◆ Importància del món religiós: En la Casa Mauri s'hi troben molt sovint elements i símbols relacionats amb el món religiós.

- ◆ Recuperació dels oficis artesans integrant les *arts aplicades* amb l'obra arquitectònica. Hi destaquen uns treballs esplèndids de *vitrall*, fusta i *forja*, però sobretot, de *mosaic*.

- ◆ Atenció al món medieval. El modernisme va recuperar d'una manera molt marcada aquesta estètica que també s'observa en aquest edifici, amb la torre i els merlets que li aporten la fisonomia d'un castell. Per un altre costat, la franja d'arquets que decora les façanes recorda les *arcuacions cegues* de l'*art romànic* català. També s'observa una gran

semblança en la disposició de les finestres de la torre de l'escala per la cara sud amb les obertures del campanar d'una església romànica.

Totes aquestes característiques li donen una singular importància en el marc d'aquest corrent artístic.

MOSAICS

Cal remarcar l'especial interès artístic de la Casa Mauri per la qualitat dels mosaics que la decoren. La majoria varen ser realitzats pel mosaïcista i decorador Lluís Bru i Salelles, autor també, entre d'altres, dels mosaics del Palau de la Música Catalana.

Lluís Bru va realitzar el mosaic ceràmic de l'arrimador del vestíbul, del timpà de les finestres i balcons de la casa, dels altars laterals de la capella, dels remats de les torretes dels murs i de la porta d'entrada al conjunt així com el mosaic que recobreix les gàrgoles de la torre.

Se sap que Lluís Bru va realitzar-los, gràcies a l'estudi que va fer l'arquitecte Marta Saliné i Perich, en el marc de la seva tesi doctoral "Lluís Bru i els mosaics modernistes". Durant aquest estudi va trobar diverses factures en els arxius de la família Bru, que estaven a nom de Ramon Mauri a compte de treballs realitzats per Lluís Bru a la Casa Mauri de la Pobla de Segur.

Els mosaics que decoren les façanes del cos principal de la casa, tot i que no se'n té la documentació, també sembla que van ser compostos pel mateix artista.

A part dels mosaics obra de Bru, també cal destacar la qualitat del paviment de *mosaic hidràulic* de les estances de la casa, sobre tot, del menjador que és l'actual sala de plens de l'ajuntament.

Tècniques de realització de mosaic

Existeixen dues formes de composició de

mosaics. Ambdues es poden observar en el Conjunt Mauri. El trencadís és una tècnica que consisteix a trencar les rajoles i utilitzar els trossos irregulars per obtenir nous dissenys. El mosaic ceràmic, en canvi, empra trossos regulars, tallats peça a peça, amb formes concretes per omplir l'espai que ha de revestir.

Detall de mosaic d'un dels balcons

Franja decorativa de les façanes

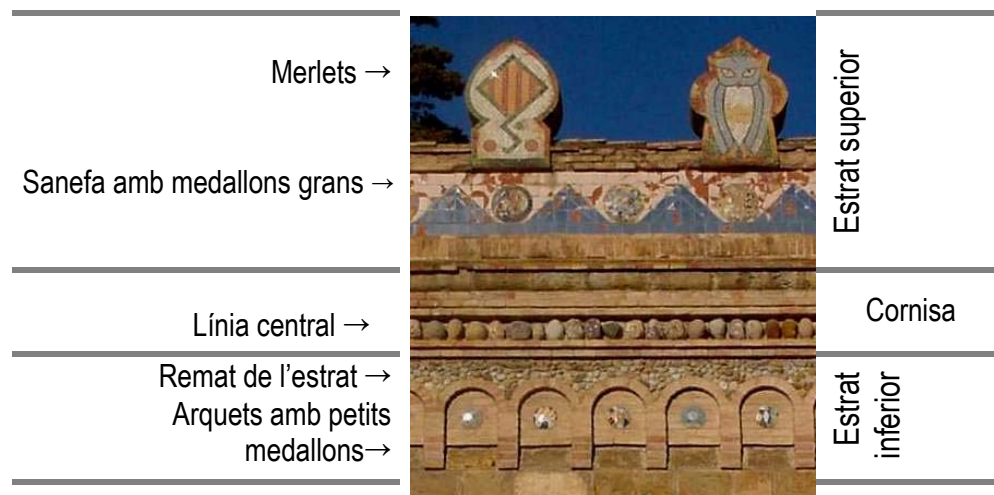
Els mosaics de les façanes, compostos amb la tècnica del mosaic ceràmic, aporten a l'edifici una singularitat remarcable.

Estan ubicats en una franja decorativa situada en la part superior de cada façana, coronant l'edifici. Ressalten extraordinàriament en el conjunt de la construcció. La diversitat de motius que hi apareixen i la forma peculiar amb què són representats els dona un gran protagonisme.

La franja decorativa presenta, de baix a dalt, tres parts ben diferenciades: l'estrat inferior i l'*ampit* separats entre ells per una *cornisa* on hi destaca una faixa de pedres arrodonides (pedres tosques, pigals de riu) emprades com elements decoratius.

Estrat inferior. Aquest estrat està realitzat amb maons que formen una sanefa de petits arquets, decorats amb un petit *medalló* de mosaics al bell mig. La sanefa es completa amb còdols de riu.

Aquests petits medallons són plens de vistositat i representen diferents motius

Franja decorativa de les façanes

força diversos combinats i fàcilment identificables: símbols *heràldics* (escuts, banderes, ...), figures d'animals (abelles, mosques, tortugues, cargols, etc.), motius botànics (flors, fulles), elements *simbòlics* (lletres, objectes diversos: claus, ocells de paper, etc.)

L'estrat superior o ampit: Està afegit a les façanes. Té dos parts:

* Sanefa de mosaics: Hi ha inserits uns grans medallons en relleu amb figures diverses, alguns també prou identificables: llocs i objectes concrets, lletres, ...

* Merlets: Rematen l'edifici i es troben decorats amb mosaics de motius diversos, en molts casos plens de simbolisme. Aquests merlets presenten unes formes força originals entre els quals destaquen la figura d'un gran escut a la façana principal de l'edifici o la figura d'un mussol en un dels merlets que donen a la plaça de l'Ajuntament.

Finestres i balcons

També tenen el timpà decorat amb plafons decoratius de mosaic ceràmic de gran bellesa i originalitat, cadascun amb una composició diferent. d'aquestes obertures són formats per figures *policromes* amb colors plens de vistositat

que són treballades sobre un fons daurat. Les figures que estan representades es caracteritzen per la seva gran senzillesa de formes i fins i tot per un cert infantilisme que els fa força singulars. Aquestes ressalten molt en el conjunt de la construcció ja que són de grans dimensions i estan composades sobre un fons daurat.

Destaca especialment el mosaic del balcó central de la façana est, situat just enfront del reixat que dona accés al recinte. Presenta també la figura d'un mussol situat entre les dues inicials del propietari. La mainada del poble, durant generacions, es referia a aquesta composició amb l'expressió "Ramon Xut Mauri" (*Xut és un mussol segons la parla de la comarca*).

Arrimador del vestíbul

Destaca per la seva vàlua artística. Consta de 18 plafons realitzats al taller de l'artista i posteriorment col·locats al seu lloc definitiu. La signatura de l'autor, Lluís Bru, apareix a *l'arrimador* en una de les parets frontals.

La composició està feta amb petites peces de mosaic anomenades *tessel·les*, de diferents formes, mides i colors, amb una harmoniosa gamma cromàtica que aporta una gran lluminositat i calidesa a l'estança.

Crida l'atenció la diferència de composició entre aquests mosaics i els de l'exterior de la casa. Mentre aquells es caracteritzaven per la seva senzillesa de formes, l'arrimador destaca per la seva riquesa ornamental.

Els plafons que formen l'arrimador estan distribuïts simètricament a partir de l'eix format pel plafó central de cadascuna de les parets laterals. Estan rematats per dalt i baix amb sanefes.

Els protagonistes d'aquest arrimador són uns grans medallons amb figures tan singulars com un simi, el bust d'un follet, etc. Entre tots en destaquen dos amb una forta càrrega simbòlica del sentiment catalanista del propietari. Un conté una composició on es llegeix la inscripció R Mauri i un escut amb la bandera catalana amb l'any d'acabament de la construcció, 1907. L'altre representa un personatge molt popular a l'època, anomenat Cu-cut, creat per a la revista humorística del mateix nom, per l'il·lustrador Gaietà Cornet. Aquesta revista, que es va editar de 1902 a 1912, era un setmanari polític de caire *satíric* relacionat amb el *catalanisme conservador*. Estava lligada amb al partit polític Lliga Regionalista liderat per Francesc Cambó. En Cu-cut era una mena de pagès, xiroi i panxacontent que personalitzava l'esperit catalanista i popular de la revista. Sempre duia barretina i un mocador amb clapes lligat amb un gran llaç. Es caracteritzava pel seu ample somriure per dessota el nas molsut.

Vista general de l'arrimador del vestíbul

Treball de ferro: Forja

El treball de forja és un altre dels protagonistes de la casa. El ferro forjat era treballat a la farga, escalfant-lo i conformant-lo picant amb el *mall* a sobre de *l'enclusa*. En els balcons es veu combinat el treball de forja amb el de fosa, que consisteix a omplir motllos de formes diverses, amb ferro fos. En aquestes baranes el ferro dibuixa dues figures florals circulars a la part central i una sanefa també floral a la part inferior.

Treball de fusta

Cal remarcar també l'acurat treball de fusta que s'observa en les portes de la casa. La porta principal n'és l'exemple més destacable. Al timpà de la porta, la fusta dibuixa una ornamentació floral en forma de mitja margarida amb una petita flor incrustada a cada pètal. Aquest motiu es repeteix també en l'altra porta exterior que es troba en la façana de la plaça i en la porta de l'antiga capella.

Vitralls

Destaquen els vitralls que guarneixen les portes d'accés a l'antiga capella. Estan realitzats amb una combinació de vidres esmaltats i vidres de colors que dibuixen una decoració amb formes vegetals organitzades geomètricament.

IV. MOLÍ DE L'OLI DE SANT JOSEP

El molí de l'Oli de Sant Josep va ser inaugurat el 1905. Cal destacar que aquest molí va ser el primer mogut amb corrent elèctric de la comarca, en una època en la qual la resta eren molins hidràulics, moguts per la força de l'aigua, amb el consegüent pas endavant que suposava respecte d'aquests.

L'EDIFICI

L'edifici del Molí està situat al costat de la Casa Mauri. Va ser la primera de les construccions que constitueixen el Conjunt arquitectònic Mauri. Com tots els edificis que componen el Conjunt, el propietari li va donar un gran valor estètic.

És un edifici de planta rectangular amb teulada de dos aigües que té un *torricó* a cada vèrtex. Les façanes es rematen per dalt amb una banda decorativa de petits arquets de maons posats a sota d'un fris de dents de serra. Aquesta estructura decorativa és la que caracteritza les esglésies romàniques.

Cal remarcar en la seva façana principal una escultura de Sant Josep amb el Nen Jesús obra de l'escultor modernista Josep Llimona i Bruguera. Està situada en una gran fornícula de mosaics, a manera d'altar. Aquesta escultura es troba presidint l'edifici, just a sobre de la gran portalada d'entrada.

L'edifici té una marcada imatge religiosa a causa del protagonisme que pren l'escultura de Sant Josep i a la similitud dels seus elements constructius i decoratius amb els d'una església romànica.

A l'interior, es troba una àmplia entrada amb una escalinata a banda i banda que dona accés a la segona planta convertida en una gran sala d'exposicions; al fons d'aquesta romanen les instal·lacions del vell

Molí de l'oli de Sant Josep

molí. La planta baixa, distribuïda en dependències, és on es guardaven les olives dels pagesos. Actualment s'hi troba l'arxiu municipal i l'arxiu fotogràfic.

Escultura de Sant Josep

L'escultura de Sant Josep amb el Nen és *monocroma* i de grans dimensions. Està feta en marbre blanc. Aquesta imatge es caracteritza pel seu simbolisme, és a dir, l'escultor posa més interès en el significat de la seva obra que en la seva forma, per això té unes formes molt simplificades. Representa Sant Josep com un home d'edat avançada, de cabellera llarga i barba retallada, cobert amb una túnica i un mantell. Sosté el nen Jesús amb el braç esquerre i gira la seva cara cap a la del nen, en actitud paternal i amorosa. El Nen es recolza en la figura amant del seu pare. Apareix embolcallat amb una gran tela que li cobreix les cametes fins a la cintura i deixa nus el seu tors i braços.

FUNCIONAMENT DEL MOLÍ

El funcionament del molí de l'Oli era el següent:

- ◆ Arribaven les olives amb sacs i es deixaven a les dependències de la primera planta, que també s'utilitzaven com a magatzem per guardar les olives d'un dia per altre.
- ◆ Les olives es transportaven amb una vagoneta que arribava fins a la porta del

molí i amb un muntacàrregues es pujaven al pis de dalt.

- ◆ Una vegada al segon pis, les olives es col·locaven en un recipient de fusta des d'on es pujaven mitjançant un bisenfí fins a la trituradora del molí mecànic, on es desfeien.

- ◆ Un cop triturades, la massa que s'obtenia de les olives queia al termo on es feia escalfar per aconseguir així més quantitat d'oli.

- ◆ Un cop escalfada la massa, es repartia en cabasses (unes estores rodones de bova) que s'anaven omplint i es posaven una a sobre l'altra.

- ◆ Quan estaven plenes i apilades, es premsaven mitjançant la premsa hidràulica.

- ◆ L'oli resultant anava a parar al *trull* que estava situat a sota de la premsa. En el trull hi havia aigua per realitzar la decantació de l'oli i netejar-lo d'impureses.

- ◆ Un cop decantat i reposat, es posava en recipients (bots de pell) que es deixaven a l'altre extrem de l'habitació, encara a la segona planta, fins que el venien a recollir.

V. GARATGE I EDIFICI DEL PALLER I QUADRES. L'ERA

Van ser construïts abans de la Casa Mauri. El garatge està situat al costat del molí. És una petita edificació on ja s'observen alguns dels elements decoratius que més tard es van fer servir en la Casa Mauri.

A l'altre extrem de la propietat va construir un altre edifici situat a la part sud, al costat de l'era. Tot i ser destinat a paller i quadres també té uns elements decoratius afegits que li donen igualment un valor estètic. Té moltes semblances amb l'edifici del molí: la seva forma, la

seva orientació, els elements de construcció.

VI. CONFIGURACIÓ URBANÍSTICA. ELS JARDINS

Totes les obres que es van realitzar formaven part d'un projecte estructurat i pensat per crear un conjunt urbanístic.

Tota la propietat era un recinte tancat. Envoltada de murs, tenia dues portes d'accés: la porta principal i la porta d'entrada al molí i al garatge. Tant les portes com els mateixos murs responen a la mateixa línia arquitectònica de tot el Conjunt amb una construcció molt acurada i amb elements decoratius que els embellien.

Un dels fanals dels jardins

Els jardins que envoltaven la casa acabaven de configurar tot el conjunt com una unitat. Hi destacaven els llucs de palmera que hi havia plantats, i just després dels jardins es trobaven els ginjolers que ja formaven part dels horts. De l'antic jardí, en queden les magnòlies just al costat de la plaça de l'Ajuntament per la banda est. Els arbres actuals que envolten la Casa Mauri per la banda nord i de ponent van ser plantats al període 1940- 1950 pel propietari de la casa, Ramon Boixareu.

ELS JARDINS

Els jardins actuals de la banda nord de la Casa Mauri ocupen l'espai intermedi entre

la casa i el molí. Constitueixen una bella composició geomètrica, en forma de rectangle, en cadascun dels vèrtexs del qual hi ha els fanals que il·luminen el jardí. Al bell mig del rectangle hi ha una gran font circular. Els camins de pas, coberts de lloses, acaben de configurar l'estructura geomètrica d'aquesta zona dels jardins.

FONT

La font es troba situada enfront de la porta principal, al bell mig dels jardins. És circular i de grans proporcions. Està revestida amb peces de ceràmica de trencadís amb un gran brollador central totalment recobert de pedres toques.

FANALS

Els fanals reposen sobre columnes revestides amb petits còdols de riu i decorats amb peces de ceràmica. S'aixequen sobre un suport de pedra de forma cilíndrica de mig metre d'alçada. Cada fanal està adornat amb fulles i flors de ferro forjat.

Escultura del General Moragues

Actualment, presideix aquestos jardins per la banda de ponent l'escultura del General Moragues, monument commemoratiu de l'11 de setembre, diada nacional de Catalunya. És un homenatge

Escultura del General Moragues

a l'heroi màrtir general Moragues, un dels militars que van protagonitzar la resistència de Barcelona durant el setge de l'exèrcit del rei Felip V al 1714. La mort del general va ser utilitzada pel rei com a exemple del càstig que rebien els traïdors a la seva causa.

Es tracta d'una escultura feta en pedra, bronze i ferro per Antoni Borrell i Pujol. Aquest monument constitueix una representació dels fets històrics que commemora: el bust del General Moragues està embolcallat per una flama que simbolitza el seu encès sentiment patriòtic cap a Catalunya. La donzella, que ofereix una espasa al general, representa Catalunya a punt de morir quan el rei Felip V va suprimir les institucions catalanes. La gàbia que es troba al seu costat, on els assassins del general van guardar el seu cap exposat a les muralles de Barcelona durant dotze anys, apareix aixafada, com a símbol de la victòria del sentiment patriòtic enfront de la repressió.

MURS I PORTES D'ACCÉS AL RECINTE

Tota la propietat era un recinte tancat. Envoltada de murs, tenia dues portes: la porta principal d'accés a la casa i la porta d'entrada al molí i al garatge.

Els murs tenien elements decoratius força originals realitzats amb mosaics i còdols de riu. A la Plaça de l'Ajuntament, se'n conserven alguns trams que serveixen de suport als fanals de l'enllumenat públic que tenen la mateixa decoració de pedres i mosaic que indica que formaven part del conjunt arquitectònic.

Les dues portes d'entrada presenten característiques ben diferenciades una de l'altra. Cadascuna d'elles respon a la mateixa línia decorativa de l'edifici al qual donen accés.

Les columnes que franquegen l'entrada al molí es caracteritzen per la seva senzillesa i alhora majestuositat, trets que

Entrada principal del recinte

caracteritzen també l'edifici del molí.

Les columnes de la porta que dona accés a la casa tenen unes torretes afegides, de formes corbes i estan rematades amb mosaic seguint la mateixa decoració de la casa. D'altra banda, les pròpies columnes estan coronades amb una decoració superposada feta amb còdols de riu i incrustacions de mosaics amb figures que es troben també en els petits medallons de les façanes de la casa.

VII. GLOSSARI

Ampit: Barana. Paret baixa, massissa o calada, que se sol posar als terrats.

Arcuacions cegues: Conjunt d'arcs iguals i contigus disposats en un mateix pla amb una finalitat decorativa.

Arrimador: Recobriment de la part inferior d'un mur, fet de ceràmica, marbre o imitació d'altres materials, que serveix de protecció per a la paret.

Art Romànic: Art que es desenvolupa durant l'Edat Mitjana, dels segles XI al XIII, de contingut bàsicament religiós.

Arts aplicades: Art decorativa aplicada als productes industrials, amb la finalitat d'embellir objectes d'ús comú. Són la ceràmica, la vidrieria, la forja, l'esmalt, la tapisseria, l'ebenisteria, el mosaic, etc.

Carreu: Pedra tallada ordinàriament en forma de paral·lelèpiped rectangular, per a la construcció de murs, pilars, etc.

Catalanisme conservador: Catalanisme relacionat amb la burgesia o classes més benestants i oposat al catalanisme d'esquerres més lligat a les classes populars.

Cornisa: Element arquitectònic sortint, generalment horitzontal i motllurat, que corona una façana.

Còdols: Pedres arrodonides per l'acció de les aigües i el rodolament.

Crismó: Monograma del nom de Crist format per l'enllaçament de les dues primeres lletres X i P del mot grec Christos

Cúpula: Coberta o sostre rodó que cobreix un edifici, una torre, etc.

Enclusa: Bloc d'acer que es fa servir com a suport en els treballs manuals de forja.

Estètic: Relacionat amb l'art i la bellesa.

Estrat: Cadascuna de les capes superposades i ben diferenciades que es poden observar en una superfície.

Farga: Taller on es treballen els metalls pel procediment de forja.

Forja: Tècnica de treballar el ferro a cop de martell per aconseguir la forma desitjada.

Fris: Franja horitzontal.

Gàrgoles: Canal vistosament adornat, generalment amb caps d'animals, per on s'aboca l'aigua de pluja que cau sobre la teulada, la coberta, etc., d'un edifici.

Heràldica: Ciència que té per objecte l'estudi dels escuts d'armes.

Mall: Martell gros i feixuc, de mànec llarg, que empren els forjadors, els picapedrers i els mecànics.

Medalló: Forma circular o oval dins de la qual hi sol haver relleus o inscripcions.

Merlets: Petits pilars fets de pedra picada i de secció quadrangular que per a defensa es construïen al cim de les fortaleses.

Modernisme: Estil artístic que va sorgir a Europa entre la fi del segle XIX i el començament del segle XX, que es va inspirar en la naturalesa i va dedicar una atenció especial a les arts decoratives. Es va caracteritzar bàsicament pel predomini de la corba sobre la recta i la riquesa i el detallisme de la decoració.

Monocrom: D'un sol color

Mosaic: Decoració d'una superfície feta incrustant-hi trossets de pedra, de marbre o d'altres materials de diferents colors.

Mosaic hidràulic: Peces generalment quadrangulars i estampades amb motius decoratius. La seva producció es va industrialitzar amb l'ús del vapor (la premsa hidràulica).

Mosaïcista: Artista que fa obres de mosaic.

Pedra tosca: Pedra volcànica esponjosa i lleugera.

Pigal: Pedra de dimensió mitjana.

Policrom: que té diferents colors.

Rosassa: Finestra circular calada, amb guarniments.

Satíric: En to de burla, que ridiculitza els defectes de les persones

Simbòlic: Que expressa o representa alguna cosa per mitjà d'un símbol.

Tercera Guerra Carlina: Les guerres carlines van ser el conflicte de successió al tron que es va donar al morir el rei Ferran VII entre els carlins, que eren partidaris del germà del rei, Carles Maria Isidre i els isabelins, que eren els partidaris de la filla del rei, Isabel.

Tessel·la: Cadascuna de les petites peces cúbiques de rajola, marbre, terra cuita, vidre, etc., amb què està fet un mosaic

Timpà: Espai col·locat com a element decoratiu a la part superior de portes i finestres

Torricó: torre petita.

Trull: Dipòsit soterrani destinat a guardar-hi l'oli procedent de la premsa.

Vitrall: Vidriera de colors d'alguns finestrals, lluernes o altres obertures d'un edifici, construïda segons un disseny o dibuix previ (cartó) i manegada generalment amb plom sobre un bastidor metàl·lic.

VIII. BIBLIOGRAFIA

CASANOVAS BORRELL, L.; *La Poble de Segur (Notes històriques)*; Diputació de Lleida, Ajuntament de la Poble de Segur; Lleida; 1992

FERNÁNDEZ, M.; "Colmado la Purísima". *El Modernisme*; "Biblioteca de classe, 58"; Graó; 1991

GIMENO LLARDEN, M.; *Un segle i mig de botigues i indústries de la Poble de Segur*; Ajuntament de la Poble de Segur; La Poble de Segur, 1999

Plànols; Ajuntament de la Poble de Segur

POVO, M.; *Oficis artesans a la ciutat*; Joventut, Barcelona; 1984

SÁNCHEZ VILANOVA, L.; *La Poble de Segur. Visió gràfica de la vila al decurs del temps 1880-1940*; Història i cultura del Pallars; La Poble de Segur; 1985

SEMINARI DE RECURSOS COMARCALS-CENTRE DE RECURSOS PEDAGÒGICS DEL PALLARS JUSSÀ. *Recursos educatius del municipi de la Poble de Segur*, sense editar; Tremp

IX. GALERIA D'IMATGES

MOSAICS FAÇANA DE LA PLAÇA

Vista general de la façana sud

Detall del cos dels merlets centrals

Primer balcó per l'esquerra de l'observador

Balcó central

Primer balcó per la dreta de l'observador

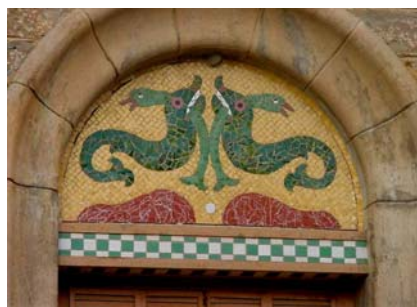
PETITS MEDALLONS DE L'ESTRAT INFERIOR

MOSAICS TORRE DE L'ESCALA

Finestra del segon pis de la Torre

Finestra de la planta baixa de la Torre

MOSAICS FAÇANA VERDAGUER

Vista general de la façana Verdaguer

Detall merlets

Primer balcó per l'esquerra de l'observador

Balcó central

Primer balcó per la dreta de l'observador

FAÇANA DELS JARDINS

Vista general de la façana dels jardins

Porta principal de la Casa Mauri

Primera finestra per l'esquerra de l'observador

Segona finestra per l'esquerra de l'observador

Tercera finestra per la dreta de l'observador

Segona finestra per la dreta de l'observador

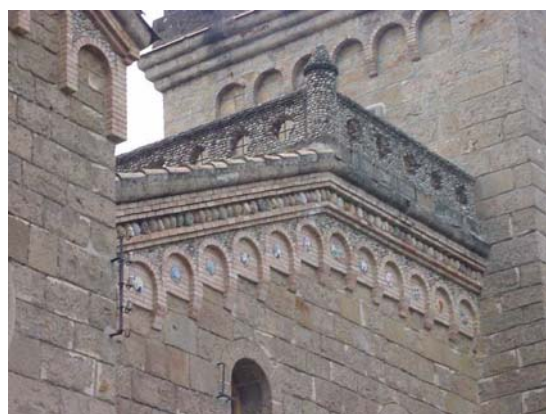

Finestra del costat de la capella

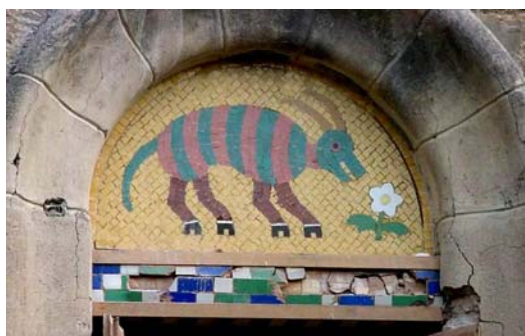
FAÇANA DE LES TORRES

Façana de les torres

Detall de la terrassa

Finestra de la dreta de l'observador

Finestra de l'esquerra de l'observador

MOSAICS ARRIMADOR DEL VESTÍBUL

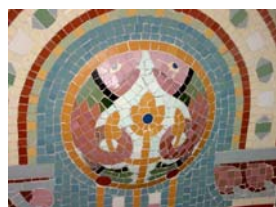
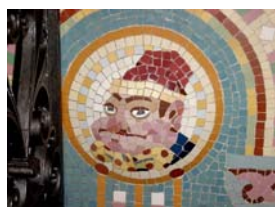
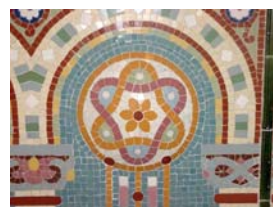
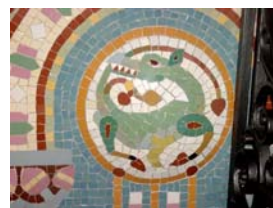
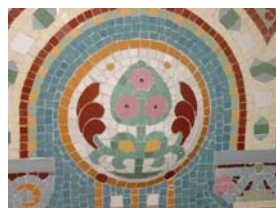
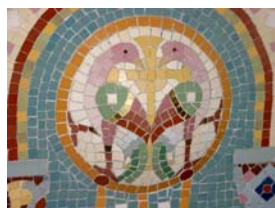

Vista general d'una de les parets laterals

Detall d'una cantonada

MEDALLONS CENTRALS DELS PLAFONS DOBLES

MOLÍ DE L'OLI

Vista general de la maquinària del molí

Vagoneta des d'on es pujaven les olives a la planta superior

Detall de la zona del bisenfí, per on es pujaven les olives a la trituratora.

Termo on s'escalfava la massa de les olives

Prensa hidràulica amb les estores on es premsava la massa.

En un primer pla i sotaterrat, el trull on es deixa reposar l'oli

Activitats didàctiques

Abans de la visita

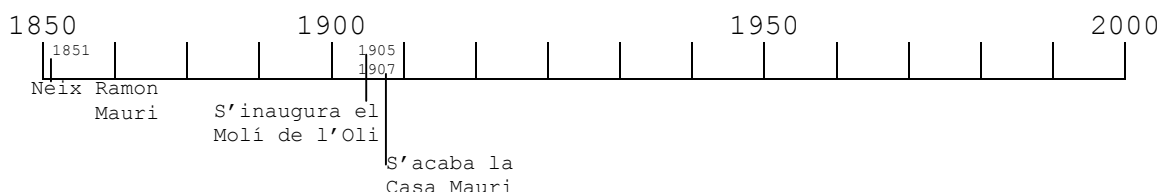
1. Escribe V o F segons sigui veritat o fals.

- Ramon Mauri era un arquitecte de fama, fill de la Pobla de Segur
- Va fer la seva fortuna a Barcelona
- La seva fama a Madrid com a paleta li va venir per la implantació del tipus d'escala anomenat de volta catalana
- El seu amic Vázquez de Mella era un important polític de l'època.....
- En Mauri era el propietari i constructor del Conjunt Mauri

2. Completa aquest eix cronològic amb els següents fets de la història de la teva família.

Any de naixement:

- del teu besavi o besàvia
- del teu avi o àvia
- del teu pare o la teva mare
- de tu mateix/a

3. Observa l'eix cronològic que has fet i contesta.

- Quins membres de la teva família encara no havien nascut quan es va construir la Casa Mauri?
- Quants anys tenia el teu besavi o besàvia quan es va construir la Casa Mauri?
- Quants anys tenia el senyor Ramon Mauri quan va construir el Molí de l'Oli?
- Quants anys van passar des que es va construir la Casa Mauri fins que vas néixer tu?

4. Escribe els diferents elements que constitueixen el Conjunt Mauri.

1. 2. 3.
4. 5. 6.

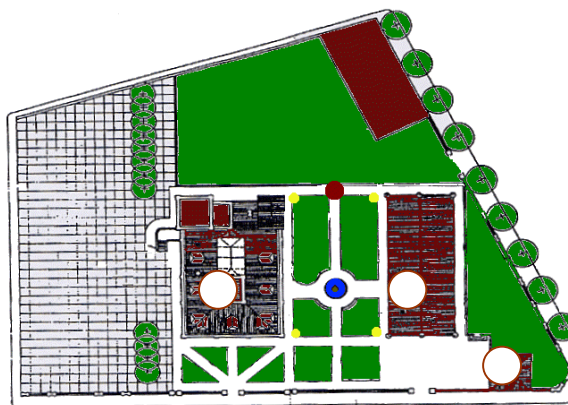
5. Observa el plànol de la zona on es troben les principals edificacions del Conjunt Mauri.

➤ Numera al plànol:

1. Casa Mauri
2. Molí de l'Oli
3. Garatge

➤ Fixa't en la forma de la planta de les construccions i relaciona amb fletxes:

	Cos principal de la Casa Mauri
Planta rectangular	Molí de l'Oli
Planta quadrangular	Garatge

6. Completa el quadre amb les dades que se t'indiquen:

	Casa Mauri	Molí	Garatge	Edifici del paller i quadres
Funció de l'edifici				
Original				
Actual				

7. Llegeix les pàgines 7 i 8 del material de consulta i escriu una frase que indiqui un tret modernista de la Casa Mauri.

.....

.....

.....

8. Observa la franja decorativa de les façanes de la Casa Mauri i posa el nom a cadascuna de les parts que falten

..... →		
Sanefa amb grans medallons →		
Línia central →		Cornisa
Remat de l'estrat →		
Arquets amb petits medallons →		

9. Numera cadascun d'aquests mosaics segons el tipus de motiu que representen.

1. figura d'animal 2. religiós 3. floral 4. heràldic 5. figura humana 6. simbòlic

☐

☐

☐

☐

☐

☐

10. Comenteu a la classe quin significat poden tenir aquestes figures que veuràs en el Casa Mauri: una abella, un escut de Catalunya, una baldufa, una creu.

11. Omple els buits:

- Els mosaics devan ser fets pel mosaïcista
....., autor també dels mosaics del
- Cadascuna de les petites peces que forma un mosaic es diu

12. Els mosaics són l'element més important de la Casa Mauri. Escriu al costat de cadascuna de les activitats que s'indiquen, la tècnica de composició de mosaics que s'ha fet servir per fer-la: mosaic ceràmic o trencadís.

- Fer un collage a l'escola amb trossets de paper tallats per anar omplint el dibuix
.....
- Trencar una ampolla de cava i fer servir els trossets de vidre verd per decorar un espai on quedin fixats (Gaudí havia utilitzat vidre per realitzar molts dels seus dissenys)
.....

13. En el Conjunt Mauri s'observa també un treball del ferro molt acurat. En què es diferencia el treball de ferro forjat de la fosa?
.....
.....

14. Escriu V o F segons siguin veritat o fals aquestes frases referents al Molí de l'Oli:

- El Molí de l'Oli funcionava amb la força de l'aigua
- El Molí de l'Oli va ser el primer mogut amb corrent elèctric de la comarca
- L'escultura de Sant Josep del Molí de l'Oli va ser feta per Josep Llimona

15. En els jardins del Conjunt es troba l'escultura del General Moragues.

Amb quin fet històric està relacionada?
Quin escultor l'ha fet?

16. Lectura d'imatges

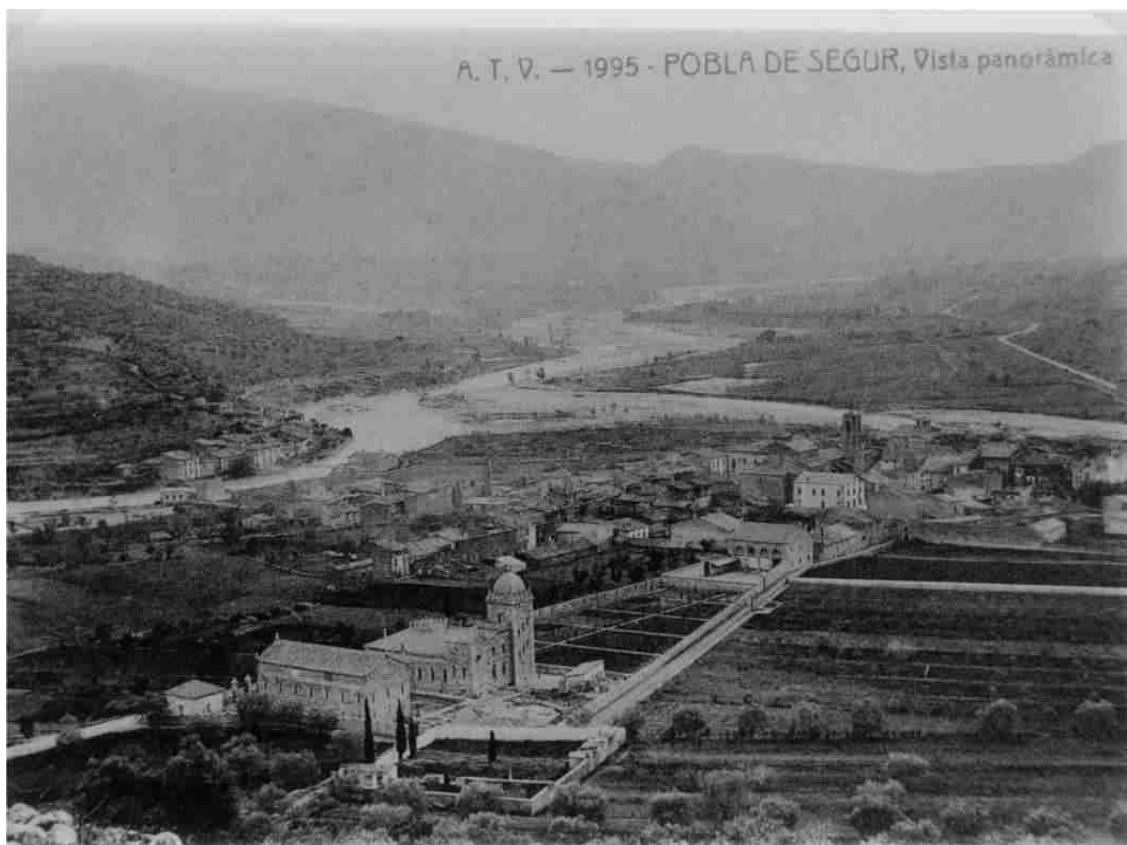

Foto: "Arxiu fotogràfic Manel Gimeno", la Pobla de Segur

1. Observa aquesta fotografia de principis del segle XX del Conjunt Mauri, en la qual s'aprecien tots els seus elements originals i contesta les següents preguntes:

- En quina zona del poble està situat aquest Conjunt? Subratlla la resposta correcta.
al mig del poble als afores del poble lluny del poble.
- Quin element et permet distingir l'espai que ocupava el Conjunt Mauri?
- Què hi havia als costats del Conjunt Mauri?
- Quin element coronava originàriament la torre més alta de la Casa Mauri?
- Quin edifici veus al costat de la Casa Mauri?
- Què hi havia entre la Casa Mauri i l'edifici del paller i les quadres, situat a l'altre extrem de la propietat?
- Com són les obertures de l'edifici del paller i quadres i per què?
- Quantes plantes té l'edifici del Molí?
- Fixa't en els edificis que formen el Conjunt Mauri: Escriu tres adjectius que pots fer servir per dir com són cadascun.

Casa Mauri: _____

Molí de l'Oli: _____

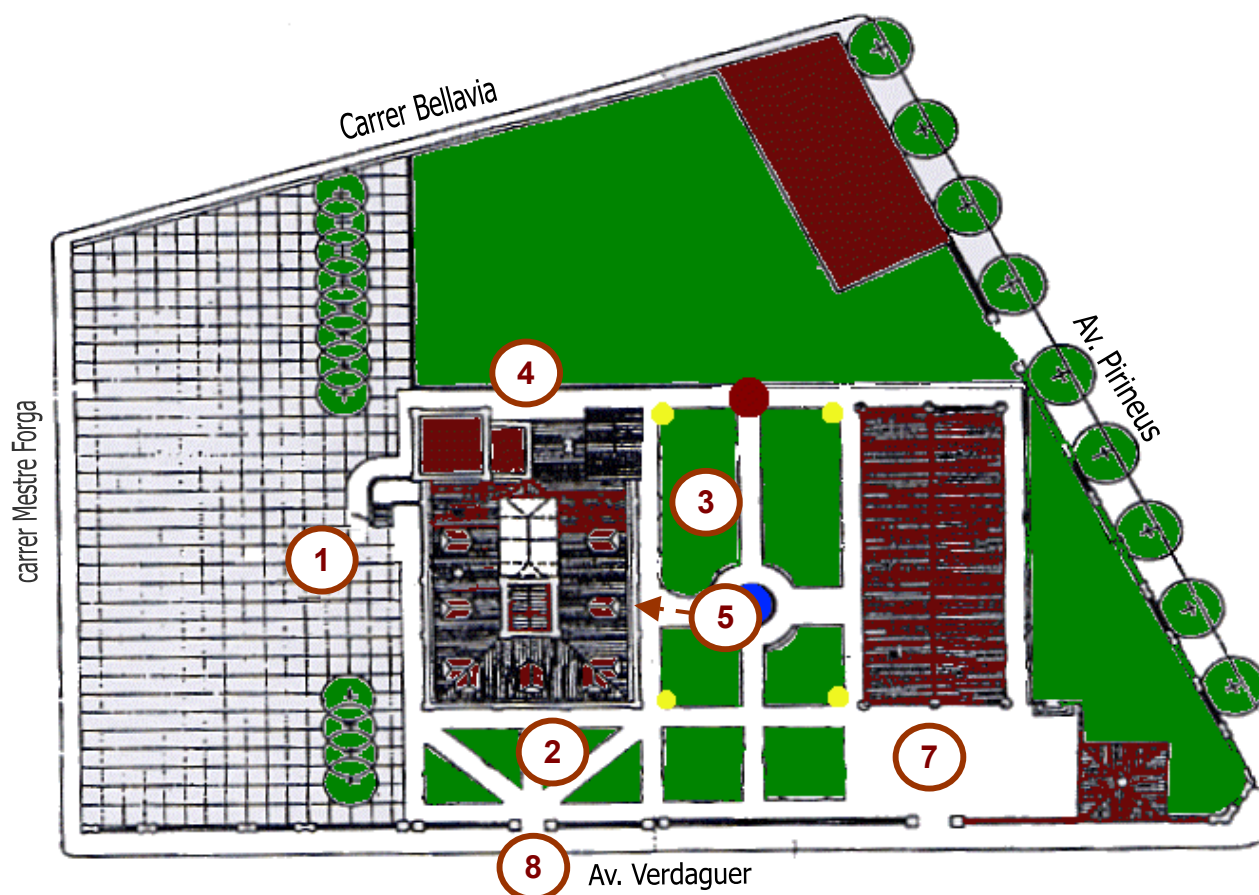

2. Observa aquesta imatge de la portada del número 255 del setmanari humorístic Cu-cut. El personatge del cu-cut va tenir una gran popularitat i apareixia en els productes més diversos com reclam publicitari. Contesta:

- Quin dia es va editar aquest número?
- Com es diu el personatge rabassut que hi ha en primer pla?.....Quins elements destaquen de la seva indumentària?
- Descriu quatre trets fisionòmics de la cara d'aquest personatge
.....
- Quin tipus de vestit porta la noia?
- Què et sembla que poden representar les bestioletes que espanten la noia?
.....
- Escribe dos elements que t'indiquen que el Cu-cut era una revista catalanista?
.....

Itinerari pel Conjunt Mauri

- ① PLAÇA AJUNTAMENT
- ② FAÇANA AVINGUDA VERDAGUER
- ③ FAÇANA DELS JARDINS
- ④ TORRES
- ⑤ ARRIMADOR DEL VESTÍBUL
- ⑥ JARDINS
- ⑦ MOLÍ DE L'OLI I GARATGE
- ⑧ MURS I PORTES

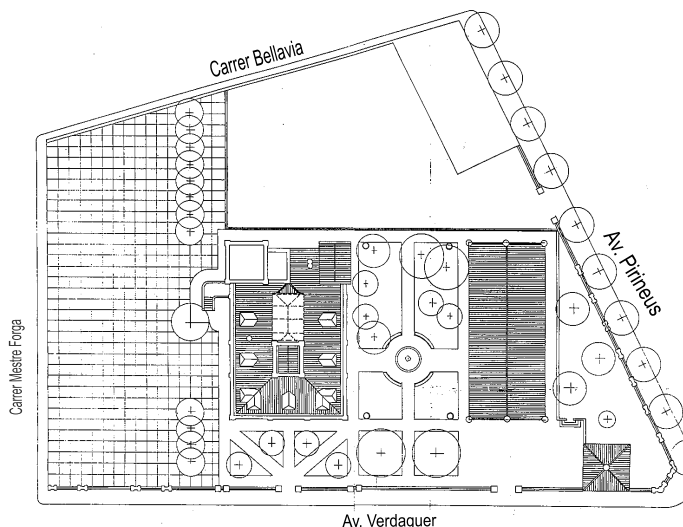

CASA MAURI

1 PLAÇA AJUNTAMENT

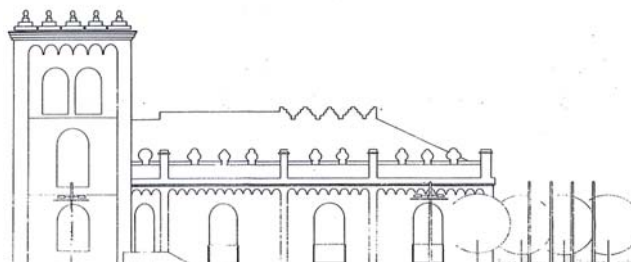
1. Situa't a la plaça de l'Ajuntament i mira amb atenció la Casa Mauri.

- a) Marca-la al plànol amb una creu

- b) Observa l'edifici i en el següent dibuix realitza les següents activitats:

- Marca amb números: portes (1), balcons (2), finestres (3)
- Situa la xemeneia amb un rectangle
- Encercla els merlets que vegis en l'edifici.

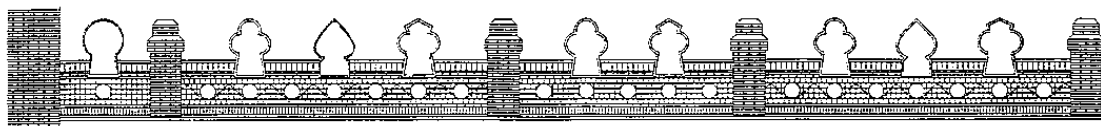

2. Vés a l'escala i fixa't en la tècnica de realització dels mosaics de la barana.

- a) Busca el medalló on hi ha dibuixada una baldufa i una senyera. Les tesselles: estan trencades o tallades? Per tant, aquests medallons estan fets en mosaic ceràmic o trencadís?
- b) Amb quina tècnica estan fets la resta de mosaics?
- c) Fixa't en els medallons petits situats al bell mig dels arquets de l'estrat inferior. Quantes vegades es troba repetit el motiu de l'ocell de paper? Segueix algun ordre en la seva col·locació?

3. La decoració de la Casa Mauri és plena d'elements que fan referència al seu propietari. Quins n'observes en la franja on hi ha la sanefa blava de l'ampit?
.....

- d) Posa atenció en els merlets del dibuix següent i posa el nombre corresponent segons el tipus de motiu que hi identifiquis.

1. figures florals

2 figures heràldiques

3 figures d'animals

4. Mira amb deteniment els mosaics de les finestres i balcons i marca amb una creu l'opció correcta per descriure'ls.

Els mosaics de les finestres i balcons ☐ criden l'atenció ☐ passen desapercebuts en el conjunt de l'edifici.

Cada plafó de mosaic està compost per ☐ molts elements. ☐ pocs elements. El color del fons és ☐ groc. ☐ gris.

Les figures que s'hi observen són ☐ grans, de colors ☐ apagats. ☐ petites, ☐ vius.

Representen éssers ☐ fantàstics, ☐ reals, amb formes ☐ complexes. ☐ senzilles.

2 FAÇANA AVINGUDA VERDAGUER

1. Fixa't en els tres merlets del cos central de la façana:

a) Quins elements veus en el merlet del mig?

b) Observa els dos merlets que hi ha a cada costat del central. El que està situat a la teva esquerra representa la figura de Sant Ramon i el de la teva dreta representa un crismó, monograma del nom de Crist, quin tipus de símbols són?

☐ heràldics ☐ religiosos ☐ naturals ☐ matemàtics

c) Per què els símbols religiosos ocupen un lloc tan important en la casa?

2. Para atenció ara en els balcons d'aquesta façana. La composició del balcó central està plena de simbolisme. Què representen els elements que s'hi veuen?.....

3 FAÇANA DELS JARDINS

1. Observarem ara els mosaics d'aquesta façana:

- a) Situa't davant d'aquesta façana a mà esquerra (des del punt de vista de l'observador). Mira els dibuixos dels medallons petits que hi ha al tram de façana que arriba fins a la primera pilastra i col·loca'ls en aquest esquema amb les lletres marcades en color més fort.

Abella, lletra **M**, **C**lau, **F**ulla, , **E**scut; **O**cell de paper; **B**aldufa, **A**Ltres

- b) Para atenció en el treball de fusta que guarneix la porta principal de la Casa. Quins motius decoratius s'hi diferencien?

4 TORRES

1. Posa atenció en la torre de la capella.

- a) Quin element hi destaca?..... Compara-la amb la torre de l'escala. Escriu algunes diferències que hi aprecies.....
.....
- b) Amb quina tècnica estan realitzats els mosaics dels timpans de les finestres del primer pis? Quins colors s'hi ha utilitzat?
.....

2. Observa la part de façana que hi ha enmig de les torres. Quin estrat de la franja decorativa de les altres façanes hi falta?
.....

3. **La gimcana dels mosaics:** Localitza cada mosaic de les finestres i balcons de la Casa Mauri i posa el número del lloc on es troba .

☐

☐

☐

☐

☐

☐

☐

1. FAÇANA DE LA PLAÇA

2. FAÇANA VERDAGUER

3. FAÇANA DELS JARDINS

4. FAÇANA DE LES TORRES

5. TORRE DE L'ESCALA

☐

☐

☐

☐

☐

☐

☐

☐

5 ARRIMADOR DEL VESTÍBUL

1. Observa'l atentament i realitza les activitats següents:

a) Relaciona amb fletxes cada motiu amb la zona de l'arrimador on es troba

Figures geomètriques

Faixes de tiges i flors

Àmfores

Grans medallons

Sanefa superior

Plafó senzill

Plafó doble

Sanefa inferior

b) Quants plafons senzills hi ha?

c) Para atenció en els medallons centrals dels plafons dobles.

➤ Busca el medalló on apareix una xifra en números romans. Quina data és?
..... Quina altra inscripció apareix en el mateix medalló?
.....Quins altres elements hi distingeixes?
.....

➤ Busca ara el medalló amb un personatge semblant al de la imatge. Compara la figura del medalló amb aquesta imatge del Cucut d'un cartell publicitari. Escriu les semblances que observes.
.....
.....

➤ Què simbolitza aquest personatge?

d) Localitza la signatura de l'autor de l'arrimador. On està situada?
.....

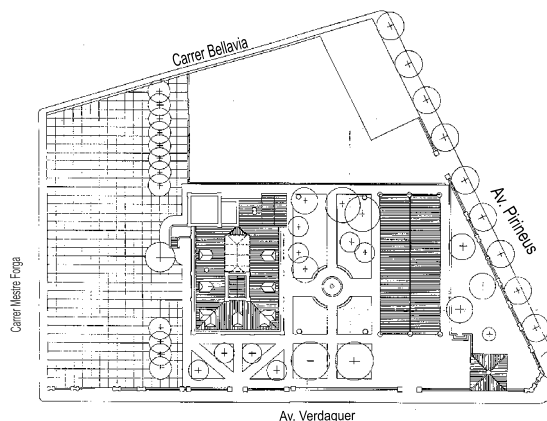
ALTRES ELEMENTS DEL CONJUNT

6 JARDINS

1. Observa la distribució geomètrica dels jardins. Marca al plànol amb cercles, la font i els fanals.

2. Amb quins materials estan revestides les columnes dels fanals?

3. Observa la Casa Boixareu. Aquesta casa va ser construïda posteriorment. Quin element crida més l'atenció d'aquest edifici?
.....
.....

4. Contempla ara l'escultura del general Moragues.

➤ Quins personatges hi distingeixes?

➤ Quins objectes significatius acompanyen aquests personatges?

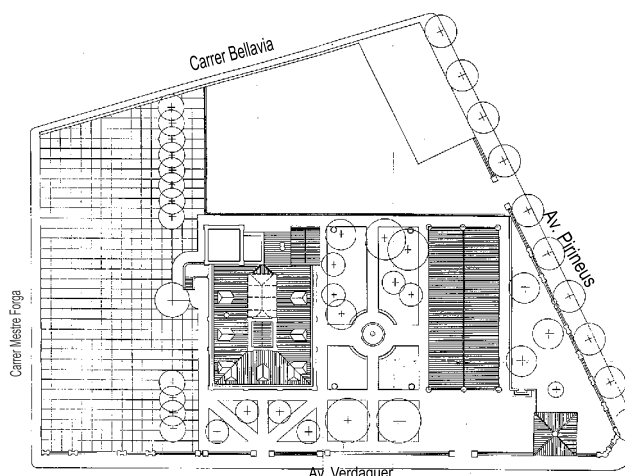
5. Amb quina tècnica estan treballats els mosaics que recobreixen la font?

7 MOLÍ DE L'OLI I GARATGE

1. Observa el Molí i el garatge i realitza les següents activitats:

- a) Marca al plànol amb la lletra M el molí i amb la lletra G el garatge
- b) Observa l'escultura que presideix la façana del Molí i completa:
L'escultura es troba en una fornícula situada al mig de la
És obra de l'escultor modernista

.....
Està feta amb
i representa
.....

- c) Observa ara la decoració de la façana del garatge. Posa una creu en aquells elements que trobem també en la franja decorativa de la Casa Mauri.

☐ Merlets	☐ Sanefa de mosaics amb grans medallons
☐ Arquets	☐ Petits medallons enmig dels arquets
☐ Línia de pedres a la cornisa	☐ Petits còdols de riu

- d) L'obertura de la porta original del garatge era més gran que l'actual. Per què?.....
.....

2. Ves ara a l'interior del molí per veure la maquinària del Molí de l'Oli. Relaciona amb fletxes cada part del procés d'extracció d'oli amb la part del molí on es realitzava

1. Pujar les olives	Trituradora
2. Desfer les olives	Bisenfí
3. Escalfar la massa	Prensa hidràulica
4. Premsar la massa	Trulls
5. Reposar l'oli	Termo

8 MURS I PORTES

1. Situa't davant la porta d'entrada als jardins que hi ha enfront de la Casa Mauri.

- a) Escriu dos llocs del Conjunt on veus ferro forjat.....
.....
- b) Quina funció tenen avui en dia les restes del mur original que encara es conserven a la plaça de l'Ajuntament?
.....

Després de la visita

ENCREUAT

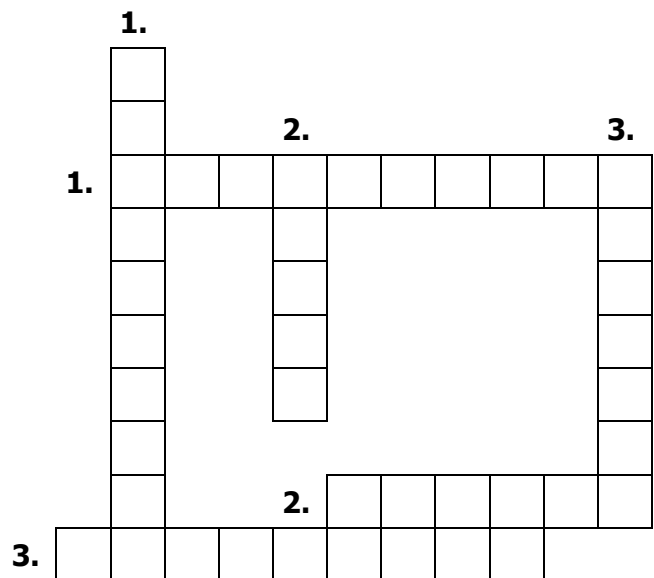
Situa en aquest encreuat les següents paraules relacionades amb les característiques modernistes de la Casa Mauri.

Horitzontals

1. Característica de la decoració, pròpia del modernisme.
2. Decoració d'una superfície feta incrustant-hi trossets de pedra, marbre o altres materials.
3. A l'inrevés, arts decoratives aplicades als productes industrials per embellir objectes quotidians.

Verticals

1. Moviment artístic europeu sorgit entre la fi del segle XIX i el començament del XX que va dedicar especial atenció a les arts decoratives.
2. A l'inrevés, tècnica de treball del ferro.
3. Relatiu a l'art i la bellesa.

SOPA DE LLETRES

Troba el nom dels motius decoratius de la Casa Mauri que hi ha amagats en aquesta sopa de lletres: abella, crismó, escut, mussol, ocell de paper, Sant Ramon, serp, "ramon xut mauri"; baldufa, flor.

I	R	U	A	M	T	U	X	N	O	M	A	R
B	A	B	E	L	L	A	C	M	B	S	M	U
L	N	B	O	L	L	E	T	S	E	C	U	B
K	I	A	R	D	A	I	L	R	S	L	S	E
G	R	L	S	D	S	E	T	M	O	A	S	R
I	A	D	M	R	R	M	R	A	S	U	O	T
M	V	U	O	T	I	S	Y	E	P	L	L	A
A	L	F	P	S	U	N	L	E	F	T	I	M
S	A	A	U	T	U	C	S	E	F	U	S	U
O	C	E	L	L	D	E	P	A	P	E	R	T
L	L	E	A	M	L	I	O	T	R	I	A	N
J	A	T	O	P	N	A	G	P	G	E	S	O
S	A	N	T	R	A	M	O	N	S	A	H	T
C	R	I	S	M	O	I	R	E	T	C	U	B

JEROGLÍFICS

Busca els personatges amagats .

➤ Nom i primer cognom del propietari i constructor del conjunt Torre Mauri

-A

-LL

-U

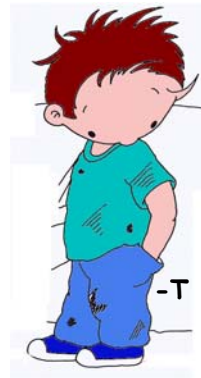
➤ Mosaïcista autor dels mosaics de la Casa Mauri

-M

-L

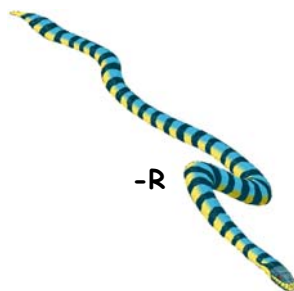

-T

➤ Escultor que va fer l'escultura de Sant Josep, situada a la façana del Molí de l'Oli

-C

-R

-T

+A

ENDEVINA. ENDEVINALLA

Composa una endevinalla sobre l'element que més t'ha agradat o cridat l'atenció del conjunt arquitectònic amb el lloc on es troba. Llegeix-la als companys perquè l'endevinin. Fixa't en l'exemple:

**Diuen que només surt de nit
però a la Casa Mauri sempre sento el seu crit**